

УДК 658.512.2

Н.М. ЛИТВИНЕНКО

Київський національний університет культури і мистецтв

ДИЗАЙН КОЛЕКЦІЇ СУКОНЬ ДЛЯ ВАГІТНИХ

В статті представлено пошук дизайнерських рішень при створенні колекції одягу для вагітних з використанням та трансформацією елементів українського національного костюму, такі як: вишиванка, дерга, фартух, при формотворенні костюму, а також при його декоративному оздобленні. Розглянуто символіку рослинних мотивів та наведено детальну класифікацію кольорів при вишиванні, їх поєднання та символіку. В результаті розроблено дизайн колекції одягу для вагітних з підтримуючим ефектом. Її дизайн полягає у використанні елементів вишивки Львівщини з домінуванням рослинних мотивів у вигляді стилізованої квітки лілії, яка за своїм візерунком передає материнську енергію та любов до майбутньої дитини.

Ключові слова: дизайн, колекція суконь для вагітних, вишивка, рослинні та орнаментальні мотиви, національний костюм.

Н.Н. ЛИТВИНЕНКО

Киевский национальный университет культуры и искусств

ДИЗАЙН КОЛЛЕКЦИИ ПЛАТЬЕВ ДЛЯ БЕРЕМЕННЫХ

В статье представлен поиск дизайнерских решений при создании коллекции одежды для беременных с использованием и трансформацией элементов украинского национального костюма, такие как: вышивка, дерга, фартук, при формообразовании костюма, а также при его декоративной отделке. Рассмотрена символика растительных мотивов и приведена подробная классификация цветов при вышивании, их сочетание и символика. В результате разработан дизайн коллекции одежды для беременных с поддерживающим эффектом. Ее дизайн состоит в использовании элементов вышивки Львовщины с доминированием растительных мотивов в виде стилизованного цветка лилии, которая своим узором передает материнскую энергию и любовь к будущему ребенку.

Ключевые слова: дизайн, коллекция платьев для беременных, вышивка, растительные и орнаментальные мотивы, национальный костюм.

N.M. LYTUVYENKO

Kyiv National University of Culture and Arts

DESIGN OF COLLECTION OF DRESSES FOR PREGNANCY

The article presents the search for design solutions for the creation of a collection of clothes for pregnant women using and transforming elements of the Ukrainian national costume, such as embroidery, pulling, apron, shaping the costume, and also with its decorative finishing. The symbolism of plant motifs is considered and a detailed classification of colors for embroidery, their combination and symbols is given. As a result, the design of the collection of clothes for pregnant women with a supporting effect has been developed. Its design consists in using elements of the embroidered Lviv region with the dominance of plant motifs in the form of a stylized lily flower that conveys its motherly energy and love for the future child with its pattern.

Keywords: design, collection of dresses for pregnant women, embroidery, floral and ornamental motifs, national costume.

Постановка проблеми

Багато жінок з настанням вагітності приходять у відчай: тепер весь одяг буде нагадувати «мішок», нічого облягаючого і красивого тепер не одягнеш. Однак це зовсім не так, вагітність не є причиною зміни модних і жіночних нарядів на безформний одяг. На сьогоднішній день мода для вагітних істотно змінилася, тепер абсолютно будь-яка жінка в положенні може підібрати для себе не тільки комфортний, але і привабливий одяг [1].

Ідеальним варіантом для жінок в положенні є сарафани і легкі сукні. Довжина може бути різною – все залежить від бажання жінки. Важливим моментом є тканина чи трикотаж, із яких виготовлений одяг – краще всього, якщо це буде льон або бавовна. Додавши яскраві і стильні аксесуари, майбутня матуся перетвориться в елегантну леді. До того ж вагітність тільки прикрашає жінку, надаючи їй особливу чарівність.

В основному сукні мають завищену талію. Еластична стрічка починається від грудей, що дає можливість акцентувати увагу на бюсті вагітної жінки. До того ж такий фасон допомагає приховати животик, адже багато жінок бояться, що їх наврочать або обмовлять [1].

Цікаве положення – не перешкода для краси вагітної жінки. Але щоб підкреслити високий стиль і бездоганність образу вагітної, потрібно з великою старанністю підійти до дизайну суконь.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Український жіночий костюм з давніх часів має безліч варіантів залежно від регіональних особливостей. Вони проявилися в крої, вишивці, декорі, колірних особливостях і прикрасах. Класичним жіночим традиційним костюмом на Україні вважався одяг Середньої Наддніпряниці [2].

Однак, незважаючи на незначні запозичення елементів одягу від інших слов'янських народностей, в цілому жіночий традиційний костюм на Україні завжди характеризувався виразною етнічністю і оригінальними елементами, які не можна зустріти ні в одному іншому національному костюмі.

Основою костюма завжди була і залишається жіноча вишиванка. Сорочка - один із найдавніших елементів одягу. За часів Київської Русі сорочка слугувала як натільним, так і верхнім одягом і шилася з полотна чи сукна. Східнослов'янська сорочка кінця XIX - початку XX ст. мала велику кількість варіантів крою і орнаментативної та відповідала декільком призначенням. Це і колоритно оформлені святкові, і більш стримані повсякденні сорочки тощо. Основними типами вишиванки були: тунікоподібна; з плечовими вставками; з суцільним рукавом; на кокетці. Святковий жіночий костюм відрізнявся від повсякденного якістю тканини, розмаїттям кольорів і візерунків [2].

Та й на теперішній час популярністю у жінок в положенні користуються туніки і подовжені сорочки. Такий наряд має вільний крій, завдяки якому руху жінки не обмежені. Сорочки та сорочки прекрасно виглядають зі штанами або шортами, ідеально підкреслюючи красу фігури вагітної жінки. В асортименті цього предмета одягу можна знайти і сорочки з запахом, які дуже зручні, оскільки їх розмір легко контролювати. Така річ знадобиться жінці і після пологів.

У давні часи, коли люди жили роз'єднано, кожен народ, а іноді й невелике селище мали свої особливості у вишивці й інших видах народної творчості. З покоління в покоління майстрині відпрацьовували й поліпшували узорі й кольорову гаму, створювали зразки вишивки з характерними національними рисами [3].

Вишивки на тканинах і шкірі не могли довго зберігатися. Зношувались вишиті речі, але узорі з них повторювались, перефразовувались, видозмінювались. До узорів, вишитих матерями, бабусями, прабабусями, дівчата додавали нові мотиви, кольорові акценти, і кожна робила це по-своєму. А всі разом вони створювали співзвучні своєму часові складні орнаментальні композиції, в яких виявляються нашарування тем, образів і сюжетів різного історичного походження [3].

У вишивці найглибше відображене орнаментальне багатство народного мистецтва, вона дає численні зразки геніальних композицій, неперевершених за рівнем художнього трактування в інших видах народного мистецтва.

Мета статті

Пошук дизайнерських рішень при створенні колекції одягу для вагітних з підтримуючим ефектом, а також при його декоративному оздобленні.

Виклад основного матеріалу

Національний костюм має тривалу і багату історію тож він може не тільки служити оберегом, але і бути вишуканим предметом жіночого гардеробу. В колекції функціонального одягу для вагітних вирішено використати елементи українського національного костюму, такі як: вишиванка, дерга, фартух. З допомогою дивних та різноманітних за фасоном і цільовим призначенням костюмів можливо підібрати різні варіанти одягу, які будуть максимально комфортними для вагітної жінки.

Вишивка – це орнаментальна скарбниця колективного генія. В ній втілено чудеса народної вигадки, фантазії – геометризований метод зображення краси землі, природи, сонця, людини.

Кожний регіон (рис.1) – це скарбниця народного мистецтва і відбиває історичний розвиток народу та його ментальність. Це характерно також для вишивки, яка є найулюбленішим заняттям українців. У роботах народних майстрів відчувається їх любов до вишивання і прикрашання свого побуту [3], [4].

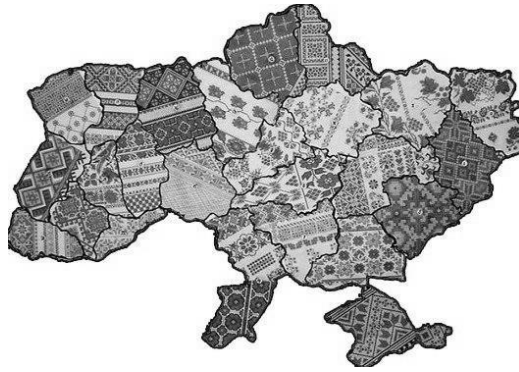

Рис. 1. Карта регіонів України

Виходячи з локальних особливостей народної вишивки, які виявилися в колориті, техніках виконання, типових орнаментальних мотивах і композиціях, умовно здійснено етнографічний поділ на регіони України. Це - Середня Наддніпрянщина, Полісся, Поділля, Південь, Карпати та Прикарпаття [5].

Тобто, вишивка кожного регіону - це віддзеркалення культурної пам'яті народу. Для кожної місцевості притаманні свої узори, колористична гама, орнаменти, а також техніка виконання вишивки, але всі регіони об'єднує те, що майстрині вкладають у вишивку всю душу та всі вміння.

Проте вишиванка - це не просто предмет українського одягу. Для наших предків вона була своєрідним оберегом від злих духів, оскільки кожен елемент орнаменту - не лише прикраса, а й символ, коріння якого сягає глибокої давнини. Ці обереги-символи, ще й досі присутні на українських вишиванках та нерозривно пов'язані з природою.

Рослинний світ – дерева, квіти, трави – міцно вкорінений у традиційній свідомості українського народу. Пишна природа, різнотрав'я не може залишити людину байдужою, а тому рослини присутні в піснях, в казках, в приповідках; з ними пов'язані традиції та забобони, вони неодмінні атрибутами лікувальних та магічних дій, родинно-побутових та календарних обрядів. Можна згадати багато переказів, де згадується чудодійна, чарівна сила рослин [6].

Звернімося до мотивів, у вишивках на одязі, що зустрічаються найчастіше.

Найдавнішими з них є мотиви пов'язані з в'юнкими рослинами, зокрема, "хміль", "хмелик", "виноград"; мотиви, пов'язані з хвойними деревами – "сосонки", "ялинки"; та, можливо, мотиви, що походять від зображення дуба. Орнаментальні мотиви можливо вивести з дохристиянських вірувань та вважати відносно архаїчними у вишивках на одязі.

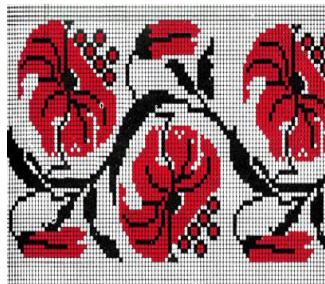

Наприклад, червоні садові маки означали красу й молодість. З давніх-давен на Україні святости мак і обсівали людей і худобу, бо вірили, що мак має чарівну силу, яка оберігає і захищає від усякого зла. А ще вірили, що поле після битви навесні вкривається маками. Ніжна квітка несе в собі незнищену пам'ять народу. Дівчата, в сім'ї яких був загиблий, з любов'ю і сумом вишивали узори маку на сорочках, а на голови клали віночки з семи маків, присягаючи цим зберегти й продовжити свій рід.

Двоколірні фіалки та фіалки різних кольорів означали веселощі й радість, поєднання "в парі".

Лілея як квітка, набула значення чистоти й невинності, через що, можливо, стала популярна як мотив для вишивання дівочих сорочок.

В легендах квітка лілії - то символ дівочих чарів, чистоти та цноти. Вишита квітка лілії допоможе розгадати таємницю тих чар. Якщо пильно придивитися до контурів геометричного узору, то вимальовуються силуети двох пташок - знаку любові та парубання.

Крім квітки, невід'ємною частиною орнаменту є листок і пуп'янок, що складають нерозривну композицію триєдності. У ній закладено народження, розвиток та безперервність життя. В орнаменті, лілію неодмінно доповнює знак, що нагадує собою хрест. Він магічний, тому й благословляє пару на утворення сім'ї. Адже хрест є правдивим символом поєднаних сонячної батьківської та вологої материнської енергій. Іноді над

квіткою вишиті краплі роси, які також означають запліднення [6].

При створенні колекції одягу для вагітних саме вишивки Львівщини надихнули на дизайн та оздоблення суконь. Вирішено, що в моделях домінуватимуть рослинні мотиви (плавні окреслені квіти,

листки), які поєднуюватимуться з дрібними геометричними мотивами В вишивці переважатимуть червоні, білі, чорні кольори.

В колекції моделей суконь для майбутніх мам стилізовано саме квітку лілії. Адже, лілія – це символ любові матері до дитини. Жінка в сукні з цим орнаментом ніби буде передавати свою материнську енергію малюку, що вкрай йому необхідно.

На окрему увагу заслуговують кольори в вишиванці, їх поєднання та символіка. Кожен колір має своє значення, створює потужну енергетику, яку людина відчуває за допомогою настрою, тому не лише візерунок, а й колір впливає на власника вишиванки.

Червоний колір здатен підсилювати енергію, він активізує всі функції організму. Найчастіше його поєднання можна зустріти з чорним кольором, який є поглинаючим і трохи блокує занадто потужну енергетику червоного. Такий життєрадісний орнамент символізує любов, пристрасть та агресію. Оскільки він стимулює всі функції, надто активним людям його не радять.

Наші предки вірили, що червоний колір має подвійне значення, він був символом життя і смерті. Тому жінка, яка чекала на появу дитини, повинна була завжди мати якийсь елемент червоного на своєму одязі. Також вагітна на одяг дитини червою ниткою наносила вишивку, яка повинна буда оберігати її від злих духів. Вона служила не стільки прикрасою, скільки потужним захистом [7].

Чорний колір в протигагу червоному нагадує про сум, горе, смерть. Хоча однозначного тлумачення символіки кольору в народній вишивці немає. Адже і святкові вироби часто вишивали в різних місцевостях чорними нитками. В деяких регіонах вважають: чорний - колір землі, символ багатства, плодючості, колір землеробів. Чорний колір служить захистом від зовнішнього світу, і, одягнувшись у чорне, вагітна стає невразлива до зовнішніх впливів. Цей колір допомагає справлятися з труднощами, при цьому вагітна перестане жаліти себе і, зосередившись, швидко їх вирішуватиме.

Білий – символ кохання. Білий колір символізує невинність, чистоту, непорочність. Саме тому сорочки з білою вишивкою раніше могли носити лише незаміжні дівчата. Характерними є для Полтавщини та Чернігівщини, де в основному сорочки вишивалися білими нитками.

Білий колір в одязі працює як фільтр, через який проходить тільки потрібна вам енергетика. Білий колір очищає і дарує відчуття гармонії.

Окремими кольорами у вишиванні рушників стоять жовтий та золотий. Обидва цих кольори трактуються як кольори небесного вогню, кольори Сонця та символізують Божественну мудрість та багатство. Жовтий – означає радість. Підсилює відкритість людини. Такі відтінки переважають на Гуцульщині. Зазвичай домінуючим є переважання червоного з жовтим [7].

Зелений колір означає весну, молодість, красу і безтурботність. Він асоціюється з природними витоками. Цим кольором прикрашали тільки жіночі вишиванки. Зелений колір більше притаманний Західній Україні.

Блакитний та рожевий символізують духовний спектр. Ці кольори переважають на Поділлі та Бойківщині і вважаються благодатними, сприяють спокійному життю.

Для колекції суконь для майбутніх мам обрано білий, червоний та чорний кольори, так як кожен з цих кольорів несе своє значення для вагітної жінки. Адже настрій майбутньої мами впливає не тільки на її стан, але і на дитину всередині.

Дизайн колекції суконь для вагітних полягає у використанні елементів вишивки Львівщини з домінуванням рослинних мотивів у вигляді стилізованої квітки лілії, яка за своїм візерунком передає материнську енергію та любов малюку.

Прагнення створити одяг для вагітних жінок в українському стилі та передати любов матері до майбутньої дитини сформувало колекцію для майбутніх мам та її дизайн (рис.2).

Рис. 2. Колекція одягу для вагітних з підтримуючим ефектом

Висновки

В статті проаналізовано український національний жіночий костюм та використано деякі його елементи в колекції функціонального одягу для вагітних, такі як: вишиванка, дерга, фартух. При детальному огляді історичних фактів про українську культуру для стилізації нашої колекції було обрано вишивки Львівщини.

Розглянуто символіку рослинних мотивів та наведено фотоматеріали, які надають повне уявлення про вишивки. Наведено детальну класифікацію кольорів при вишиванні, їх поєднання та символіку. Для колекції суконь для майбутніх мам обрано білий, червоний та чорний кольори, так як кожен з цих кольорів несе своє значення для вагітної жінки.

В результаті розроблено дизайн колекції одягу для вагітних з підтримуючим ефектом. Її дизайн полягає у використанні елементів вишивки Львівщини з домінуванням рослинних мотивів у вигляді стилізованої квітки лілії, яка за своїм візерунком передає материнську енергію та любов до майбутньої дитини.

Список використаної літератури

1. Вагітність - як привід бути красивою [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://megasite.in.ua/94770-vagitnist-yak-privid-buti-krasivoyu.html>.
2. Елементи українського народного одягу [Електронний ресурс] / Т. Ніколаєва. - Режим доступу: <http://storinka-m.kiev.ua/article.php?id=103>.
3. Про Україну. Народна мудрість [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://about-ukraine.com/index.php?text=42>.
4. Кара-Васильєва Т. В. Українська народна вишивка / Т. В. Кара-Васильєва, А. О. Заволокіна. - К. : Либідь, 1996.
5. Вишивка як відображення традиційної культури України [Електронний ресурс] / О. Лебеденко - Режим доступу : <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/792>.
6. Про символіку рослинних орнаментів в українській вишивці [Електронний ресурс] / Ю. І. Нікішенко. - Режим доступу: <http://storinkam.kiev.ua/article.php?id=890>.
7. Українська вишиванка. Тлумачення кольорів [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://wishivanka.ucoz.com/blog/tlumachennja_koloriv/2012-09-17-1.